

Bureau Waardenburg bv

Adviseurs voor ecologie & milieu

Postbus 365 4100 AJ Culemborg

Telefoon 0345 51 27 10, Fax 0345 51 98 49

E-mail info@buwa.nl www.buwa.nl

NOTITIE

Draaijer + partners (vest. Bunnik)

Tav. H. van der Pennen

Postbus 63

3980 CB Bunnik

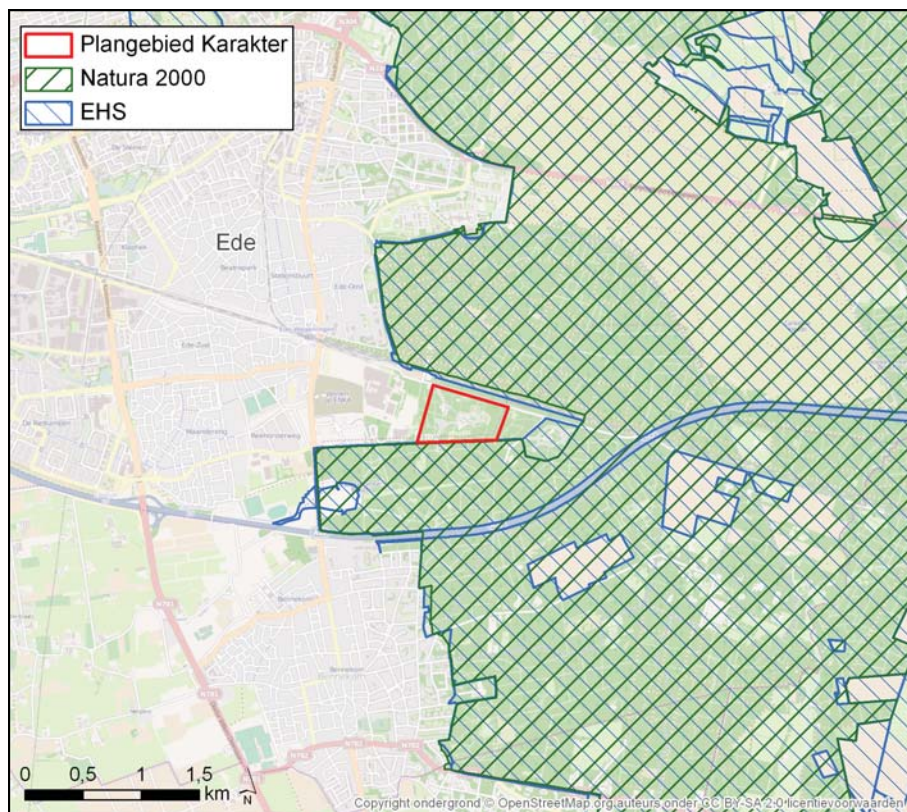
DATUM:	6 april 2012
ONS KENMERK:	12-125/12.01510/DimEm
UW KENMERK:	e-mail d.d. 1 maart 2012 B. van Donkelaar
AUTEUR:	drs. D. Emond
PROJECTLEIDER:	drs. F.L.A. Brekelmans
STATUS:	concept
CONTROLE:	ir. E.J.F. de Boer

Natuuronderzoek Karakter kinder- en jeugdpsychiatrie, Ede

Op het terrein van het kinder- en jeugdpsychiatrisch centrum Karakter te Ede worden de voorzieningen vernieuwd en uitgebreid. Deze ontwikkelingen zijn uitgewerkt in een masterplan, gebaseerd op de zorg- en huisvestingsvisie van Karakter. Het masterplan vormt de onderlegger voor het in 2012 op te stellen bestemmingsplan voor het gebied.

Bij de realisatie van het masterplan zal rekening gehouden moeten worden met de in het gebied aanwezige natuurwaarden. Dit zijn in eerste instantie soorten die zijn beschermd in het kader van de Flora- en faunawet. Het terrein van Karakter maakt geen onderdeel uit van de Ecologische Hoofdstructuur en is evenmin aangewezen als beschermd natuurmonument in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 en Natura 2000. Wel zijn de omliggende gebieden als zodanig aangemerkt (Figuur 1).

De ontwikkelingen die mogelijk gemaakt worden middels het in 2012 op te stellen bestemmingsplan dienen getoetst te worden aan de natuurwetgeving. In het bestemmingsplan kunnen vervolgens voorschriften worden opgenomen ten aanzien van beschermde natuurwaarden. Dit betekent dat in 2012 een goed beeld verkregen moet worden van de voorkomende natuurwaarden binnen de beïnvloedingsfeer van de geplande ontwikkelingen. Voorliggende notitie beschrijft de resultaten van een quick scan.

Figuur 1. Ligging plangebied in relatie tot omliggende beschermde gebieden (bron: Provincie Gelderland).

Plangebied en werkzaamheden

Karakter is expertisecentrum voor kinder- en jeugdpsychiatrie en is gehuisvest in verschillende gebouwen op een terrein in een zeer bosrijke omgeving. De gebouwen bestaan uit losse wooneenheden, hoofdgebouw met prefabkantoren, beheerderswoning en de facilitaire diensten (werkplaats, ketelhuis, keuken). Het voornemen is deze bebouwing te slopen en hiervoor nieuwbouw te realiseren. Daarnaast is vrij recent de zusterflat gesloopt en elders op het terrein nieuwbouw gerealiseerd (School, Crisiunit, Woningen 1-3).

Het plangebied ligt aan de Horalaan 5 te Ede, ten zuiden van de spoorlijn Ede – Arnhem. Ten westen van het plangebied ligt het ENKA-terrein, een nieuwbouwlocatie in ontwikkeling. Ten noorden en zuiden liggen de natuurgebieden De Sysselft en het Hoekelumsche Bosch. Beide bosgebieden zijn in beheer bij Geldersch Landschap (zie natuurkaart.nl voor een uitgebreide gebiedsbeschrijving).

Met uitzondering van de gebouwen, infrastructuur en enkele open plekken omvat het plangebied overwegend gemengde bosopstanden. Het soortenspectrum varieert per bosperceel maar bestaat uit beuk, zomereik, Amerikaanse eik, grove den, douglas, larix en een enkele berk. De ondergroei is minimaal. Afgelopen winter hebben grootschalige

rooiwerkzaamheden in het plangebied plaatsgevonden. Stammen zijn afgevoerd maar takken zijn grotendeels achter gelaten. De karakteristieke (beuken)lanen en patronen met rododendron in de struiklaag zijn behouden.

Hoofdgebouw

Schoolgebouw (nieuwbouw)

Methodiek

Het plangebied Karakter is op 6 maart 2012 bezocht. Hierbij is het plangebied grotendeels bekeken, met de focus op de te slopen bebouwing en de zoekgebieden voor nieuwbouw. De te slopen gebouwen zijn alleen van de buitenkant geïnspecteerd. Aanvullend op het terreinbezoek heeft beperkt bronnenonderzoek plaatsgevonden (telmee.nl, waarneming.nl). Daarnaast is, voor zover nodig, gebruik gemaakt van achtergrond documentatie (zie literatuurlijst).

Resultaten

Bronnenonderzoek

In 2002 heeft een vlakdekkend onderzoek naar broedvogels, flora, das en boommarter plaatsgevonden op het terrein van Karakter (Lubbers, 2002). Soorten van tabel 2-3 van de Flora- en faunawet, alsmede vogels met een jaarrond beschermde nestplaats zijn destijds niet waargenomen. Tijdens de diverse veldbezoeken zijn wel de beschermde eekhoorn en wild zwijn (beide tabel 2 Flora- en faunawet) aangetroffen. In 2007 is door IJzerman (rapportage 2008) een *quick scan* uitgevoerd in het gebied middels een eenmalig veldbezoek in juli. In de rapportage daarvan wordt aanbevolen rekening te houden met vleermuizen en enkele grondgebonden zoogdieren.

Planten

In het plangebied zijn geen restanten van beschermde planten aangetroffen. Van ondergroei in de bosgebieden is nagenoeg geen sprake. De open terreinen worden ofwel beheerd als grasveld of zijn langzaam aan het dichtgroeien met beuk en ander struweel. Met uitzondering van een soort als de brede wespenorchis (tabel 1 Flora- en faunawet) kan het voorkomen van (strikt) beschermde planten worden uitgesloten. Brede

wespenorchis is overigens niet aangetroffen tijdens de vlakdekkende inventarisatie in 2002.

Ongewervelden

Voor beschermde ongewervelden (libellen, dagvlinders e.d.) ontbreekt het in het plangebied aan geschikte biotopen. Aanwezigheid kan worden uitgesloten.

Vissen

In het plangebied is geen water aanwezig. Aanwezigheid van vissen kan worden uitgesloten.

Amfibieën

Door het ontbreken van oppervlaktewater kan voortplanting van amfibieën in het plangebied worden uitgesloten. Voor strikt beschermde soorten als kamsalamander, heikikker en rugstreeppad ontbreekt het aan geschikt habitat. Voor soorten die minder eisen stellen aan hun leefomgeving (bruine kikker, gewone pad; beide aangetroffen in 2007) heeft het plangebied een zekere betekenis als landbiotoop. Voor deze soorten zijn langs de Horalaan (vanaf het plangebied richting de rotonde met de Edeseweg) amfibieënschermen en –tunnels geplaatst.

Reptielen

Van de uit de omgeving bekende soorten reptielen is binnen het plangebied alleen marginaal habitat aanwezig voor de hazelworm (tabel 2 Flora- en faunawet). Het betreft het halfopen perceel ten noorden van de keuken en het ketelhuis. De omvang is echter zeer beperkt en dermate geïsoleerd in overwegend bosgebied, dat van een wezenlijke betekenis geen sprake is. Het ontbreken van ondergroei van enige betekenis maakt de bospercelen ongeschikt voor deze soort.

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek is ten noorden van Paviljoen 1 een eekhoorn (tabel 2 Flora- en faunawet) waargenomen. Daarnaast zijn verspreid over het terrein (oude) eekhoornnesten aangetroffen. Gezien de oppervlakte van het plangebied gaat het hier waarschijnlijk om 1-2 territoriums, al dan niet overlappend met aangrenzende bospercelen. Eekhoorns maken meerdere nesten die, afhankelijk van het seizoen, worden gebruikt. Naaldbomen hebben hierbij de voorkeur boven loofbomen.

Van das en boommarter (beide tabel 2 Flora- en faunawet) zijn in het plangebied geen verblijfplaatsen of sporen aangetroffen. Het ontbreken van sporen is niet geheel verwonderlijk aangezien de rooiwerkzaamheden een tamelijke rotzooi hebben achtergelaten. Verblijfplaatsen worden echter niet snel over het hoofd gezien en dienen, ook bij kapwerkzaamheden, te worden ontzien. Gezien de terreinkenmerken en aanwezigheid van deze soorten in aangrenzende natuurgebieden mag aangenomen worden dat het plangebied wel onderdeel is van het leefgebied van das en boommarter.

Van het wild zwijn (tabel 2 Flora- en faunawet) zijn in 2002 en 2007 nog veel (zicht)waarnemingen gedaan. Deze zwijnen waren afkomstig uit de natuurgebieden ten noorden van de spoorlijn. Recent is hier aan weerszijden van de spoorlijn een hekwerk geplaatst waardoor zwijnen (en andere soorten) niet meer in het gebied kunnen komen. Voor het gebied ten zuiden van de spoorlijn geldt een nulstandbeleid ten aanzien van deze soort.

Vleermuizen

Een aantal van de te slopen gebouwen (Hoofdgebouw, Paviljoen 1, Dienstwoning) binnen het plangebied bieden mogelijkheden voor gebouwbewonende vleermuizen, waarvan de gewone dwergvleermuis de meest waarschijnlijke is. Gezien de ligging van de gebouwen in een bosrijke omgeving zijn ook verblijfplaatsen van laatvlieger, gewone grootoorvleermuis en baardvleermuis niet op voorhand uit te sluiten.

De aanwezigheid van een toegankelijke spouwmuur en/of boeiboord met kieren in de paviljoens (foto links) en dienstwoning (foto rechts) bieden mogelijkheden voor kraam-, paar- en winterverblijfplaatsen. Ook in het hoofdgebouw is een spouw aanwezig en biedt het dakpannendak mogelijkheden voor verschillende functies.

Spouwmuur met open stootvoegen

Dienstwoning

Bomen met holtes zijn slechts beperkt waargenomen. Hierdoor is de kans op verblijfplaatsen van boombewonende soorten als rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis vrij klein. Vaak bevinden deze zich in gebieden met een concentratie aan boomholtes.

Het hele plangebied is in principe geschikt als foerageergebied voor diverse vleermuissoorten. Van vaste vliegroutes is naar verwachting geen sprake.

Vogels met jaarrond beschermde nestplaats¹

Tijdens het veldbezoek zijn geen nestplaatsen aangetroffen van soorten waarvan deze jaarrond zijn beschermd. In het westelijk deel is meerdere malen een alarmerende buizerd waargenomen maar een nest werd niet gevonden. Mogelijk bevindt deze zich buiten het plangebied of is deze verdwenen door de rooiwerkzaamheden.

Aanwezigheid van huismus en gierzwaluw in de gebouwen kan worden uitgesloten door het ontbreken van geschikt biotoop.

Effecten

Natuurbeschermingswet 1998 en EHS

Door de ligging van het plangebied buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied Veluwe en de EHS is van directe effecten geen sprake. Indirecte effecten kunnen worden uitgesloten omdat met de beoogde ingreep feitelijk weinig gaat veranderen. Bestaande (oude) bebouwing verdwijnt en wordt opnieuw gerealiseerd, het boskarakter blijft behouden. Hierdoor blijft de (potentiële) betekenis van het plangebied onaangetast.

Flora- en Faunawet

Reptielen

Incidenteel kan in de open delen van het plangebied een enkel exemplaar van de hazelworm worden aangetroffen maar van een wezenlijke betekenis is geen sprake. Aanvullend onderzoek hiernaar is vrij zinloos en vanuit de Flora- en faunawet ook niet nodig. Van een effect op reptielen is geen sprake.

Grondgebonden zoogdieren

Het slopen van gebouwen en aanvullend rooien van enkele bomen zal geen afbreuk doen aan de huidige betekenis van het plangebied voor eekhoorn, das en boomarter. Zolang het bosrijke karakter behouden blijft zal deze betekenis niet veranderen. Bomen met eekhoornnesten worden buiten de kwetsbare periode gekapt (d.w.z. in augustus-oktober). De soort is prima in staat zelfstandig een nieuw nest te bomen en behoeft geen verdere begeleiding. Voor das is het van belang dat het gebied toegankelijk blijft om te foerageren en doorheen te trekken (dus geen ontoegankelijke hekwerken e.d.).

Vleermuizen

Op basis van de *quick scan* kan geen uitspraak worden gedaan over de effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen. Hiervoor is aanvullend onderzoek nodig. Gezien de ingreep zijn effecten op foerageergebied en vliegroutes uitgesloten.

Vogels met jaarrond beschermde nestplaats

In de huidige situatie zijn binnen de contouren waar gebouwd gaat worden geen nestplaatsen van soorten met een jaarrond beschermde nestplaats aanwezig. Aangezien

¹ Op grond van door het ministerie van LNV verstrekte handreikingen worden nesten van de volgende soorten als jaarrond beschermde nestplaatsen beschouwd: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief, zwarte wouw.

het omliggende bosperceel niet vlakdekkend is onderzocht kan niet met zekerheid worden gesteld dat jaarrond beschermde nestplaatsen in zijn geheel ontbreken binnen het plangebied. Daarnaast is het aannemelijk dat het plangebied onderdeel is van het foerageergebied van bijvoorbeeld buizerd en/of havik. Door rekening te houden met het broedseizoen zijn effecten hierop uitgesloten.

Conclusie

Natuurbeschermingswet 1998 en EHS

Met de beoogde ingreep zijn effecten op de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS, en de instandhoudingsdoelen en kernopgaven van de Nb-wet uitgesloten.

Flora- en faunawet

Op basis van de beschikbare informatie kan voor vleermuizen geen uitspraken gedaan worden over mogelijke gevolgen ten aanzien van verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten wordt nader onderzoek aanbevolen. Deze conclusie wordt hieronder toegelicht. Daarnaast dient ten alle tijden rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van broedvogels (zie randvoorwaarden).

Aanvullend onderzoek

Aanvullend onderzoek naar verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen in de periode mei-juli en augustus-september is noodzakelijk. Het voorjaarsonderzoek (drie rondes met tussentijd van 20 dagen) richt zich op kraam- en zomerverblijven terwijl tijdens het najaarsonderzoek (twee avonden met tussentijd van 20 dagen) gezocht wordt naar paarverblijven en indicaties voor winterverblijven. Aanvullend wordt in de periode december – februari een extra ronde uitgevoerd voor winterverblijfplaatsen. Afhankelijk van de resultaten van het aanvullend onderzoek is het aanvragen van een ontheffing mogelijk aan de orde.

Randvoorwaarden Flora- en faunawet voor uitvoering project

- Verstoring van broedvogels dient voorkomen te worden. Dit kan door bomen en struiken buiten het broedseizoen te verwijderen en/of bebouwing buiten het broedseizoen te slopen. Het rooien van beplanting en/of slopen van bebouwing binnen het broedseizoen is mogelijk indien is vastgesteld dat er met deze werkzaamheden geen nesten van broedvogels worden verstoord. Voor het broedseizoen wordt in het kader van de Flora- en faunawet geen standaard periode gehanteerd. Het broedseizoen verschilt per soort. Globaal moet rekening gehouden worden met de periode half maart – half juli.
- Vooruitlopend op de resultaten van het vleermuizenonderzoek geldt als randvoorwaarde dat de hoeveelheid straatverlichting maximaal hetzelfde moet blijven als in de huidige situatie. Dit in verband met de potentiële betekenis van het bos als foerageergebied.
- Bomen met eekhoornnesten worden in het najaar gekapt.

Literatuur

Lubbers, G., 2002. Inventarisatie Natuurwaarden 'De Ederhorst'. Nota 143, De Horst, Rijen.

IJzerman, 2008. Quick scan flora en fauna. Locatie Karakter kinder- en jeugdpsychiatrie, Ede.

Voor vragen over deze notitie kunt u contact opnemen met Floris Brekelmans.

Akkoord voor uitgave: Teamleider Bureau Waardenburg bv
ir. E.J.F. de Boer

Paraaf:

Bureau Waardenburg bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Waardenburg bv; opdrachtgever vrijwaart Bureau Waardenburg bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Bureau Waardenburg bv / Draaiier + partners

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden vervaardigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Waardenburg bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg bv is door CERTIKED gecertificeerd overeenkomstig ISO 9001:2008.

Bureau Waardenburg bv
Adviseurs voor ecologie & milieu

Postbus 365 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345 51 27 10, Fax 0345 51 98 49
info@buwa.nl www.buwa.nl